

Naturmål for Tipmose Hede

Dato for udarbejdelse: 14/03 2023

Dato for gennemgang med forpagter:

Evt. Revision: version 1

Formål med dokumentet "Naturmål"

Formålet med forvaltning af arealet er at fremme og udvikle naturværdien og biodiversiteten, samtidig med at friluftslivets muligheder sikres, samt at landskabselementer og kulturhistorie bevares.

Naturmål:

- udarbejdes med henblik på at styrke dialogen mellem Naturstyrelsen og arealets forpagter/dyreholder.
- beskriver hvad forpagterens/dyreholderens indsats skal bidrage til, således at forpagter/dyreholder får indsigt i det konkrete formål med forvaltningen af arealet og derved aktivt kan bidrage til at fremme arealets naturværdier.
- tager udgangspunkt i de relevante planer for området herunder driftsplaner, Natura 2000-plejeplaner og fredningskendelser.

Lokalitet

Arealet, Tipmose Hede, er afgrænset af Skallingen mod Syd, Ho plantage mod nord og vest og naturarealet, Tipmosen, mod øst.

Arealet er ca. 7 ha og består af ét samlet areal.

Signaturforklaring

□ Areal

0 100 200 m

Nordlig delareal – billede taget i nordlig retning

Midterste delareal – billede taget i nordlig retning

Sydlig delareal – billede taget i nordlig retning

Formålet med naturforvaltningen på arealet

Målet med naturforvaltningen i Tipmose Hede er en sammenhængende drift som understøtter udviklingen af størst mulig biodiversitet med blomstrende urter og et righoldigt insekt- og fugleliv. I takt med dette har forvaltningen også fokus på at få genskabt arealets hedearealer.

Afgræsningen har også til formål, at begrænse tilgroningen af blandt andet blåtop og gederams i området samt fremme udbredelsen af et større antal af værdifulde plantearter.

Arealet sommerafgræsses i perioden 1. juni – 1. december. med et græsningstryk på ca. 0,3 SK/ha.

Tilstand

I den nordlige del af arealet, er blåtop meget dominerende. Længere mod syd ses flere lyngpartier. Vedopvækst af skovfyr og contorta ses også i den sydlige del.

Der er ikke registreret nogle typer af Natura2000 habitatnatur på arealet.

Hele arealet er udpeget som beskyttet §3 natur i henhold naturbeskyttelsesloven. Se kort over §3 i bilaget. Ifølge HNV-kortet har arealet en overvejende god naturtilstand.

Særlige forhold

Der er ikke registreret fortidsminder eller fredninger på arealet, Tipmose Hede.

Fokusarter og/eller struktur

Rundbladet soldug

Indikatorart

Liden soldug

Indikatorart

Hvid næbfrø

2-stjerneart

Tormentil

Indikatorart

Beskyttelse, arealudpegning og registreringer

Lokalitet	Naturværdi	International beskyttelse	National beskyttelse (NBL §3, fortidsminder mm.)	Fredning og/eller reservat
Tipmose Hede	Lokal bioscore: Op til 10	Natura 2000: Der er ikke registreret nogle habitatnaturtyper eller habitatarter på arealet.	§ 3 hede. Der er ikke registreret fortidsminder på arealet.	Der er ikke registreret nogle fredninger eller reservater på arealet.
	HNV:	Bilag IV: Der er ikke registreret Bilag IV-arter på arealet.		

Driftshistorie

Af ortofoto ses det, at arealet i 1954 var et åbent hedeareal.

I 1995 var arealet under tilgroning fra det omkringliggende skovareal.

Mellem 2016 og 2018 blev arealet dog ryddet med henblik på genoprettelse af det oprindelige hedeareal.

Forvaltningstiltag (indtastes i forpagtningsdatabase)

Lokalitet	Græsnings-tryk SK/ha	Dyre-racer	Tilskuds-fordring ja/nej - lokalitet	Tidspunkt for indsats ved udbinding brug: sommer, vinter, helårsgræsning	Andre indsatser brand, rydning, slæt, vandstandsforhold
Tipmose Hede	0,3 SK/ha	Heste eller kraturer	Ikke tilladt. Mineraler dog tilladt.	Sommergræsning Tidligst 1. juni til senest 31. november.	

Evt. Planteliste - indikator for naturtilstand

Disse arter, som indikerer god naturtilstand på lysåbne naturtyper, er fundet på arealet (arter med score mellem 4 og 7). Derudover findes følgende invasive og/eller problemarter (score -1).

Se appendiks 1 i Fredshavn et al (2012). Naturstyrelsens registreringsprojekt 2011-13.

<https://mst.dk/media/114434/tekniskanvisningtilfeltregistrering.pdf> og

Fredshavn, J.R. & Ejrnæs, R. (2007). Beregning af naturtilstand.

https://www.dmu.dk/Pub/FR599_2udgave.pdf

Art	Score
<i>Indsæt arter med score fra 4-7</i>	
<i>Rundbladet Soldug</i>	6
<i>Liden Soldug</i>	6
<i>Hvid næbfro</i>	6
<i>Tormentil</i>	6
<i>Liden siv</i>	5
<i>Katteskæg</i>	5
<i>Klokkelyng</i>	5
<i>Tidlig dværgbunke</i>	4
<i>Vellugtende gulaks</i>	4
<i>Benbræk</i>	4
<i>Mangeblomstret frytle</i>	4
<i>Smalbladet kæruld</i>	4

Art	Score
<i>Revling</i>	4
<i>Sand-star</i>	4
<i>Stjerne-star</i>	4
<i>Pille-star</i>	4
<i>Alm. Mangeløv</i>	4
<i>Blåmunke</i>	4
<i>Børste-siv</i>	4
<i>Hedelyng</i>	4
<i>Mose-bølle</i>	4
<i>Gederams</i>	-1
<i>Blåtop</i>	-1
<i>Sitka-gran</i>	-1
<i>Bjerg-fyr</i>	-1

Evaluering (ved næste revision af forpagtningsaftale- max 5 år)

Besigtigelse min én gang om året med fotos

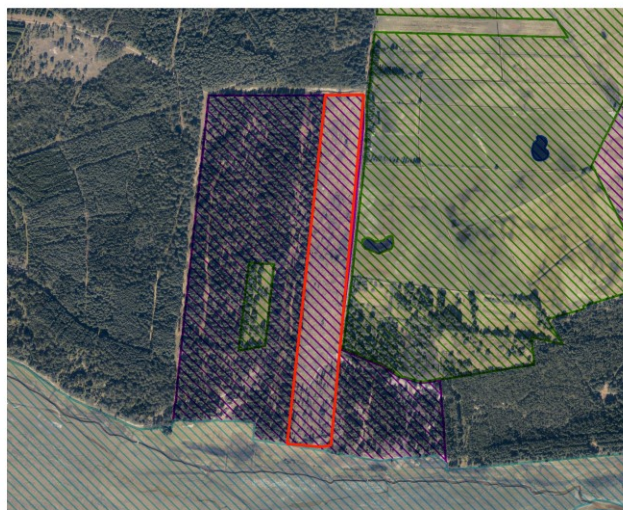
Min én årlig notering af græsningstryk

Emne	Opnåelse	Beskrivelse
Er beskrevne indsatser gennemført?	<i>Ja/nej/delvis</i>	
Er beskrevne målsætninger opnået?	<i>Ja/nej/delvis</i>	
Er der nye trusler eller problematikker identificeret?	<i>Ja/nej</i>	<i>Beskriv</i>
HNV eller bioscore stabil eller forbedret?	<i>Ja/nej</i>	
Hvis Natura 2000, er naturtilstanden jfr. NOVANA afrapporteringen forbedret?	<i>Hvis relevant</i>	
Skal arealets målsætning eller virkemidler revideres?	<i>Ja/nej</i>	
Er nye sjældne eller beskyttede arter registreret på arealet?	<i>Ja/nej</i>	<i>Hvis ja hvilke</i>
I hvilket omfang er indikatorer for god naturtilstand tilstede?	<i>Eksempelvis bar jord, tuer, mos, krat, naturlig hydrologi mv.</i>	
Er forvaltningstiltag beskrevet i naturmål revideret efter udbudsrunderen?	<i>Ja/nej</i>	
Andet		

Bilag

Kort

Beskyttede naturtyper

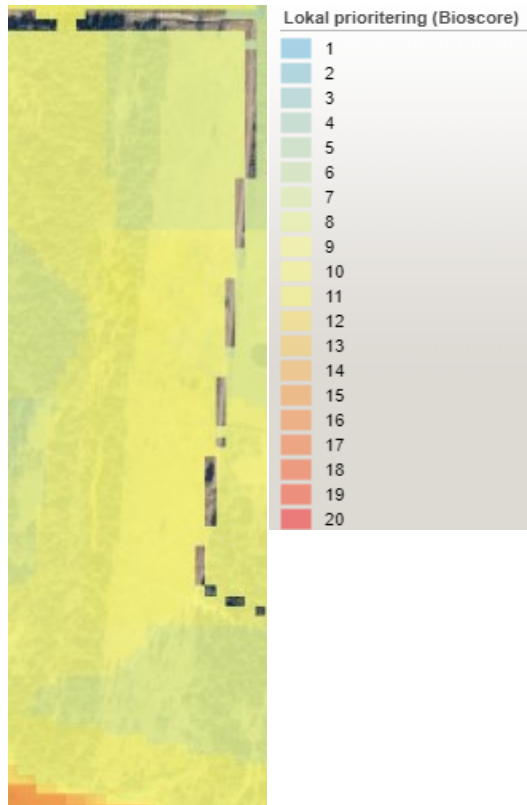
- Projektafgrænsning
- Eng
- Hede
- Strandeng

HNV-kort

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14

Bioscorer

Løbende notater om arealer og dyrehold

Beskrivelse af krav til forpagter/dyreholder om for eksempel årligt at rapportere aktivitet på arealet.

Dynamisk log af aktiviteter. Her kan dyreholder/forpagters ønsker og udfordringer beskrives. Ved revision fokus på ændringer i forvaltningen.

Benyt evt. indberetningsskema af dyreudbinding og græsningstryk